

NATIONALE ONDERWIJS WEEK

KRANT

NATIONALE ONDERWISKRANT NAJAAR 2024

COLUMN
JOB CHRISTIANS
STICHTING NATIONALE
ONDERWIJSWEEK
PAGINA 2

 **NATIONALE
ONDERWIJS
STAD**

 **NATIONALE
ONDERWIJS
TALENTEN**

 **NATIONALE
ONDERWIJS
PRIJS**

**DROMEN VERWEZENLIJKEN
MET DE NATIONALE
ONDERWIJSTALENTEN**
PAGINA 2

#NOW2024
SAMEN AAN DE BASIS
VAN MORGEN

**BEELD & GELUID:
LEREN MET EN
OVER MEDIA**
PAGINA 19

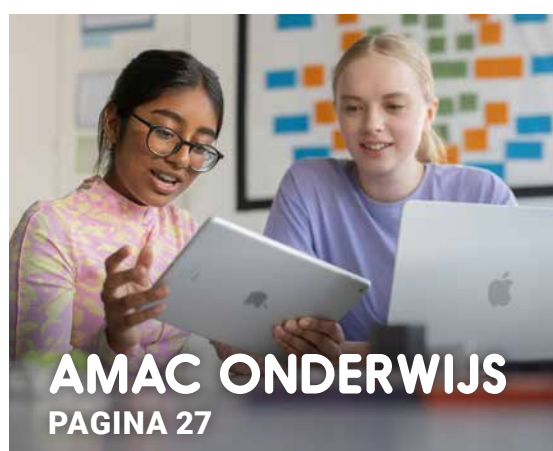

**NATIONALE
ONDERWIJSWEEK**
7 T/M 11 OKTOBER 2024

**LERAREN KUNNEN
OP ONS REKENEN**
PAGINA 13

**MAAK HET WAAR
MET CNV**
PAGINA 11

AMAC ONDERWIJS
PAGINA 27

EDITORIAL//////////

Samen aan de basis van morgen

De afgelopen weken – het is nu net zomervakantie – was het spannend bij ons in huis. Met drie pubers op de middelbare school mag de vakantie misschien vroeg beginnen, maar de stress loopt, voorafgaand aan die zomervakantie, erg hoog op. Dan staat alles in het teken van de laatste toetsweek. In vijf tot zes dagen staan iedere dag twee toetsen op het programma. Het leren wordt afgewisseld met hoogstaand rekenwerk over welk cijfer minimaal behaald moet worden bij welk vak om op de eindlijst op een voldoende uit te komen. En natuurlijk moet het ‘blokken’ afgewisseld worden met ‘chillen’ op TikTok en Snapchat... liefst met iets lekkers en wat extra aandacht van het thuisfront.

Als vader zie ik de spanning op de snoetjes en tolereer ik de kribbigheid als gevolg van diezelfde spanning. Ik snap het... en doe eraan mee door ze te herinneren aan het belang, steeds te vragen naar hoe het lukt en te spieken op Magister of er al punten binnen zijn. Niet omdat het allemaal negens moeten zijn, maar omdat ik graag wil dat ze goed meelopen in het systeem, gewoon omdat dat uiteindelijk de weg van de minste weerstand kan zijn.

Als onderwijskundige verwonder ik me over de principes die ten grondslag liggen aan de manier waarop we de toetsweken inrichten. Waarom deze piekbelasting? Wordt hier nu maximaal geleerd? Hoe functioneel is de inhoud die leerlingen tot zich moeten nemen en weten ze ook waarom ze moeten leren wat ze leren? Anderzijds: hoe waardevol is het leren omgaan met weerstand of tegenslag? Of dingen doen omdat het van je gevraagd wordt door een meerdere, simpelweg omdat hij of zij voor je bepaald heeft dat het goed is? Ik heb de antwoorden niet, maar het houdt me bezig.

Het doel van onderwijs is dat we kinderen kennis bijbrengen en ze mede vormen tot goede burgers. Over het hoe en de precieze invulling hiervan wordt veel gedebatteerd en gediscussieerd, omdat het iedereen aangaat en in de basis enorm beloftevol en bepalend kan zijn voor ieders toekomst. Jaarlijks organiseren we de Nationale Onderwijsweek om het debat hierover mede aan te jagen; het onderwijs vormt tenslotte de basis voor de toekomst. We moeten met elkaar het gesprek blijven voeren om uit te vinden hoe we, in samenwerking met elkaar, iedere dag het beste in leerlingen en onderwijsprofessionals naar boven kunnen halen.

In de aankomende editie van de Nationale Onderwijsweek vieren we de kracht en pracht van het onderwijs en dat bieden we graag een podium! Dat doen we samen: met leerlingen, leraren, beleidsmakers, schoolleiders en bestuurders... om die waardevolle basis te kunnen blijven organiseren met elkaar.

Ik wens iedere betrokkene bij ons onderwijs een hele mooie Nationale Onderwijsweek toe.

Job Christians
Voorzitter Stichting Nationale Onderwijsweek

DROMEN VERWEZENLIJKEN MET DE NATIONALE ONDERWIJSTALENTEN

Op vrijdag 4 oktober vindt de bekendmaking van de Nationale Onderwijstalenten 2024 plaats in Beeld & Geluid. Het belooft een middag te worden met verrassende onderzoeken en vernieuwende, inspirerende lesmaterialen rond uiteenlopende onderwerpen.
Een terugblik op 2023 met vier talenten.

DOOR JESSICA VLASTUIN

Studenten in de schijnwerpers

Dat het op de lerarenopleidingen in Nederland wemelt van het onderwijstalent is ieder jaar op-nieuw zichtbaar bij diploma-uitreikingen. Op dat moment stappen duizenden enthousiaste, jonge docenten het onderwijsveld in. Met de verkiezing van de Nationale Onderwijstalenten biedt Stichting Nationale Onderwijsweek lerarenopleidingen de gelegenheid om deze studenten in de schijnwerpers te zetten en hen een jaar lang te laten pronken met de prestigieuze titel van Nationaal Onderwijstalent.

Samet: leerlingen inspireren en motiveren

Samet Tasci is een van de genomineerden van 2023 in het voortgezet onderwijs. Zijn pitch, een filmpje van een minuut dat alle genomineerden maken, gaat voor een groot deel over de bijzondere weg die hij heeft afgelegd om uiteindelijk voor de klas te belanden: ‘Als leerling kreeg ik op de basisschool een vmbo-basis-advies, waarna ik startte op Het Hooghuis, een scholengroep in Oss. Na het behalen van mijn middelbareschool-diploma vervolgde ik mijn studie met een niveau 2- en daarna een niveau 4-opleiding, beide in het mbo. Na het behalen van mijn niveau 4-diploma heb ik erg getwijfeld over het voortzetten van

mijn studie, vooral vanwege de overgang van het mbo naar het hoger onderwijs. Toch besloot ik uiteindelijk om verder te studeren aan Fontys Hogescholen in Tilburg. Vorig jaar heb ik mijn hbo-bachelor afgerond op de lerarenopleiding maatschappijleer, en daar ben ik heel trots op. Inmiddels ben ik werkzaam op Het Hooghuis, de middelbare school waar ik mijn vmbo-diploma heb behaald.’ Samet herkent de worsteling van zijn leerlingen en wil zijn ervaring met ze delen: ‘Vaak lijkt het onmogelijk om vanaf een vmbo-opleiding door te stromen naar het hoger onderwijs. Ik wil hier verandering in brengen. Ons onderwijssysteem biedt namelijk kansen om door te groeien en jezelf verder te ontwikkelen. In de afgelopen jaren heb ik geprobeerd om met mijn eigen verhaal een inspiratie en motivatie te zijn voor mijn leerlingen. Die bron van inspiratie wil ik de komende jaren op Het Hooghuis graag blijven.’

Pleunie: kwaliteiten zien en benutten

Pleunie van Erp is de winnares van de Nationale Onderwijstalenten 2023 in de categorie primair onderwijs. Pleunie werkt als leerkracht in het speciaal basisonderwijs en koestert de momenten waarop een kind een moeilijke som

ADVERTENTIE

Word abonnee

Blijf op de hoogte over ontwikkelingen en onderzoek in het onderwijs.

www.tenbrinkuitgevers.nl

 ten brink uitgevers

begrijpt en trots is, of wanneer het voor zichzelf durft op te komen: ‘Deze momenten geven me energie en voldoening. Ik vind het belangrijk om naar de kwaliteiten van elk kind te kijken. Er zijn meer vaardigheden dan alleen taal, rekenen en spelling. Misschien is een kind sociaal-emotioneel wel heel sterk, wat ook een belangrijke eigenschap en vaardigheid is. Ik neem graag de tijd om de diverse kwaliteiten van kinderen te ontdekken en benutten.’

Wessel: je ideale zelf worden
Wessel Raaijmakers is in 2023 genomineerd in de categorie primair onderwijs. Hij wijdt zijn onderzoek aan lessen rond seksuele vorming:

“Ik vind het belangrijk om naar de kwaliteiten van elk kind te kijken”

‘Lessen rond dit onderwerp zijn helaas een lastig onderwerp voor veel leerkrachten. Gebrek aan kennis en zelfvertrouwen dragen vaak bij aan het ontwijken ervan. Veel leerkrachten kiezen ervoor dit onderwerp niet of maar kort te behandelen, maar het is wel een verplicht onderdeel van ons curriculum. Daarom wilde ik mijn onderzoek hieraan wijden. Het is zo belangrijk dat leraren de juiste handvatten krijgen om deze lessen zo goed als mogelijk aan te bieden. De cijfers, die ook in mijn onderzoek terugkomen, laten zien dat leerlingen die deel uitmaken van de lhbt-gemeenschap vaak ongelukkiger zijn op school. Dit zijn cijfers die we niet kunnen negeren.’ Wessel werkt in het

onderwijs, omdat hij kinderen wil voorbereiden op de wereld waarin zij later terechtkomen: ‘De wereld waarin wij leven biedt zo ontzettend veel kansen. Ik wil mijn leerlingen enthousiast maken over die wereld om zich heen, maar ik wil hen ook voorbereiden op de obstakels die op hun pad kunnen komen. Zo kunnen zij later al hun dromen verwezenlijken en hun ideale zelf worden.’

Esther: lessen over nepnieuws en complottheorieën
Esther Faasen is docent Klassieke Talen en winnares van de Nationale Onderwijstalenten 2023 in de categorie voortgezet onderwijs. Ze deed onderzoek naar het verschil tussen klassieke en interactieve rondleidingen in Epidauros (Griekenland) op de motivatie van leerlingen. Daarnaast ontwikkelde ze een lessenserie over nepnieuws en complottheorieën. Esther: ‘Over mijn onderzoek heb ik inmiddels twee keer een workshop gegeven, een keer op de LIO-dag voor docenten Klassieke Talen en een keer voor de vereniging Classici Nederland. Aan mijn lessenserie ben ik nog aan het sleutelen. Het krijgt eerst een peer review en komt daarna op een website voor vakgenoten.’

Partners van de Nationale Onderwijsweek
De Nationale Onderwijstalenten is een samenwerking met Bijzonder Partner Malmberg, Cito en SLO. Directeur John Nouwens van Malmberg vertelt: ‘Sinds enkele jaren is Malmberg partner van de Nationale Onderwijsweek. We geven extra aandacht aan iedereen in het onderwijs, vooral leraren. Zij helpen dagelijks leerlingen vooruit, een voortdurende uitdaging. Met de Nationale Onderwijstalenten steunen we innovatieve initiatieven en waarderen we degenen die zich bijzonder inzetten voor de kwaliteit van het onderwijs.’

Samet Tasçi is een van de genomineerden van 2023 in het voortgezet onderwijs.

Foto: Felke Faase fotografie

Foto: Felke Faase fotografie

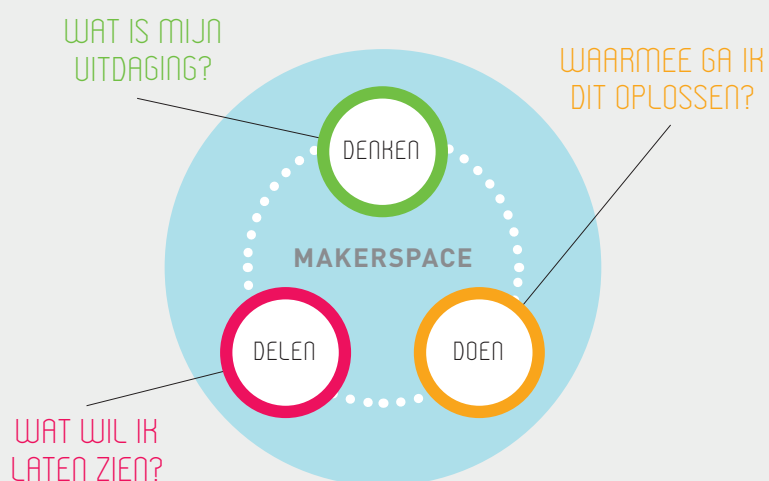
SAMEN AAN DE BASIS VAN MORGEN MET BEDENKERS EN DOENERS VOOR OPLOSSINGEN VAN DE TOEKOMST

Door het aanbieden van STEAM als innovatief onderwijsmodel stimuleren we de creativiteit, het kritisch denken en probleemoplossende vaardigheden van leerlingen.

STEAM is een wereldwijd steeds populairder wordend onderwijsmodel en staat voor Science, Technology, Engineering, Arts en Mathematics. **Met STEAM stimuleer je de ontwikkeling van wetenschappelijk denken en werken.** Belangrijke vaardigheden voor nu en in de toekomst. Wetenschap, techniek en technologie vormen namelijk steeds vaker de basis voor dingen die we dagelijks doen en gebruiken. Dit vraagt om bedenkers en doeners voor de oplossingen van morgen.

Het juiste leerproces (denken, doen, delen)
en een inspirerende leeromgeving (de Makerspace)
vormen samen de basis voor STEAM.

Nieuwsgierig naar de manier
waarop je dit stap voor stap
kunt toepassen in jouw onderwijs?

CED-Groep introduceert nieuw onderwijsconcept

Goud Onderwijs zorgt voor magie in de school

Rust in de school, leerlingen en onderwijsprofessionals die met plezier leren en werken en eerste aanwijzingen voor leerwinst. Krachtige en positieve resultaten dus dankzij Goud Onderwijs: het vernieuwende onderwijsconcept dat de CED-Groep ruim drie jaar geleden ontwikkelde en in samenspraak met besturen, scholen, gemeente Rotterdam en landelijke organisaties uitzette op zes pilotscholen. Wat maakt dat dit concept zo goed werkt?

Aan het begin van het schooljaar is het altijd weer even wennen. Aan de school, aan elkaar en aan de leerkracht. Scholen die met Goud Onderwijs werken ervaren dat anders, zo blijkt uit de praktijk. Er is veel meer rust, structuur en duidelijkheid, wat de lessen en het tempo ten goede komt. Die rust en regelmaat ontstaat voor een groot deel door de vaste routines die Goud Onderwijs biedt. Die lopen overal doorheen en zorgen voor meer ruimte om te werken aan het lesgeven.

'Goud Onderwijs werkt vanuit de technieken van Teach Like a Champion. Die gaan onder meer over het creëren van die routines. Ook zorgen ze dat gedragsverwachtingen die je met elkaar vastlegt, ook echt werken', zegt Goud-projectleider en senior adviseur Edwin Vugts. 'Routines over het naar binnen en buiten lopen bijvoorbeeld en naar de gymles gaan. Als je daar afspraken over maakt, dan is er veel meer rust op de gang en zijn er minder conflicten. De leerkracht is minder tijd kwijt aan brandjes blussen en bellen met ouders. Het gevolg is een positievere schoolcultuur. Dat is ook een van de pijlers van Goud Onderwijs.'

Focus als sleutel

'Er komt zo veel op scholen af', gaat Vugts verder. 'Dan is het soms lastig om te bepalen waar ze precies moeten beginnen als ze het onderwijs en de schoolcultuur willen verbeteren. Als school moet je dan je focus zien te houden. Aan de hand van de pijlers gaan we heel gericht aan het werk. Te beginnen met het creëren van die positieve schoolcultuur. Want in een positieve schoolcultuur kun je beter werken aan de kwaliteit van onderwijs. Daarnaast kun je dan ook beter sturen op het curriculum. Bijvoorbeeld door beter te kijken: hoeveel tijd besteed je aan bepaalde vakken? Hoe ziet het lesaanbod eruit? Waar wil je als school naar toe en welke keuzes horen bij jouw leerlingpopulatie?'

Splitsing van taken

Effectieve schoolorganisatie wordt binnen Goud Onderwijs bereikt door het inzetten van verschillende rollen binnen de school. 'Een splitsing van taken dus', licht Edwin toe. 'Zo wordt de rol van schoolleider "in tweeën geknipt". De inhoudelijk leider richt zich op het primaire proces

en de operationeel leider zorgt dat de rest goed loopt zodat de leerkrachten hun werk kunnen doen. Dat gaat dus over zaken als het doen van de bestellingen, ziekmeldingen en gebouwbeheer.' Daarnaast is er een intern begeleider die zich richt op planmatige leerlingbegeleiding en leerproblematiek en een decaan die zich bezighoudt met gedrag en het veiligstellen van die positieve schoolcultuur. 'Door al die taken echt te scheiden en weg te zetten bij verschillende mensen, zorg je dat ze ook echt worden uitgevoerd en geborgd', aldus Edwin. 'Als Goud-adviseur ben je in een periode van drie jaar elke week op de school en ga je met al die rollen aan de slag. Er is echt tijd en ruimte om in de rollen te groeien en er is veel coaching on the job.'

'Er heerst door de hele school een gemeenschappelijk gevoel: wij willen het beste uit de school halen en dat doen we met elkaar.'

Wat Goud-scholen zeggen

Er zijn nu veertien Goud-scholen, waarvan een deel al gecertificeerd en een deel nog in het traject. Annemiek Dijkhuizen, bovenscholendirecteur bij Stichting BOOR, is erg te spreken over het werken met de verschillende rollen. 'Die manier van werken zien we nu ook echt op onze scholen terug en dat gaat heel goed. Daarnaast ben ik erg onder de indruk van de rust op school en de snelheid waarmee de instructies worden gegeven.' Jasmijn Kester, voorzitter bij Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam, vertelt: 'Als ik een school binnenstap, voel ik direct of het goed zit. Voor mij is dat echt een graadmeter. Door Goud Onderwijs heerst door de hele school een gemeenschappelijk gevoel van: wij willen het beste uit de school halen en dat doen we met elkaar.' Hoge verwachtingen stellen dus. En dat werkt volgens Kester goed. 'Zeker bij kinderen die dat niet bij voorbaat krijgen aangereikt. Daarvan gaat mijn hart sneller kloppen. Er gebeurt echt iets. Goud Onderwijs zorgt voor magie in de school. En enthousiaste collega's geven dat onderling aan elkaar door.'

De pijlers:

- Effectieve organisatie
- Positieve schoolcultuur
- Sterk curriculum

Met Goud Onderwijs creëren scholen een omgeving waarin een fijne leer- en werkomgeving de norm zijn, voor zowel team als leerlingen. Het draait allemaal om excellent onderwijs met hoge leerlingresultaten.

Het eerste gouden bordje

Een gouden bordje voor op de schoolmuur: het blinkende resultaat van drie jaar Goud Onderwijs. Na de visitatie is het eindelijk zover. De Willem van Oranjeschool in Rotterdam is officieel een Goud-school.

Aan Goud Onderwijs-adviseur Lucy van den Heuvel-Stigter (CED-Groep) de eer om het bordje te overhandigen aan inhoudelijk leider Sandra de Vette. 'Ik ben trots op de school. Er is ontzettend hard gewerkt en veel bereikt. Leerkrachten kunnen nu echt doen waarvoor ze ooit hebben gekozen: excellente lessen geven. Alles is daar omheen georganiseerd. Er is meer rust, meer plezier en de resultaten gaan vooruit.'

Overhandiging van het officiële Goud bordje aan Sandra de Vette.

Sinds twee jaar is Edwin adviseur bij de CED-Groep. En sinds een jaar is hij projectleider Goud Onderwijs. Als oud-bestuurder en schooldirecteur brengt hij een dijk aan ervaring mee. 'Zolang je een helder doel voor ogen hebt en je openstaat voor reflectie en feedback gedurende het proces brengt alles wat je doet je een stap dichterbij de realisatie van dat doel'. E.vugts@cedgroep.nl

Vijf onderwijsadviesbureaus die samenwerken aan Goud Onderwijs

We weten inmiddels dat het onderwijsverbetertraject Goud Onderwijs aantoonbaar zorgt voor grote kwaliteitsverbeteringen in het primair (speciaal) onderwijs. De implementatie van Goud Onderwijs vraagt veel van scholen. Daarom werken scholen intensief en langdurig samen met een onderwijsadviesbureau. Om te zorgen dat zoveel mogelijk scholen het programma kunnen implementeren, bundelden we onze krachten met Cedin, Onderwijs Maak Je Samen, Het ABC en IJsselgroep. Zij zijn opgeleid om het Goud-concept ook in hun regio te kunnen invoeren. Zo kunnen we veel meer scholen begeleiden en zorgen voor een grote impact op de kwaliteit van het Nederlandse onderwijs. Samen met de scholen zetten we ons in voor beter georganiseerd en kerndoeldekkend onderwijs in een positief leerklimaat.

Als Ieren je lief is

Ontdek meer over Goud Onderwijs op cedgroep.nl/goudonderwijs.

***Bezoek Onderwijs van Morgen
voor onderwijsnieuws, lesideeën en tips***

Onderwijs van Morgen maakt lesgeven nog leuker en waardevoller, en helpt je bij het voorbereiden van lessen voor morgen. Met voortdurend nieuwe en actuele onderwerpen, verrassende lesideeën en extra materialen. Met Onderwijs van Morgen:

- Haal je meer uit je lesmethode;
- Blijf je op de hoogte van onderwijsontwikkelingen;
- Profiteer je van tips van experts;
- Leer je van ervaringen van leraren zoals jij.

Onderwijs van Morgen is voor iedereen met een passie voor onderwijs. Of je nou lesgeeft in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs of op het mbo, of op een andere manier betrokken bent bij het onderwijs.

Meld je gratis aan op: onderwijsvanmorgen.nl

Bekijk hieronder een selectie en scan de QR code

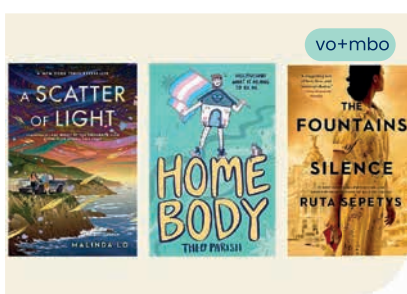
Onderwijsnieuws: basisvaardigheden battles

De Basisvaardigheden Battle is een wedstrijd waarin mbo-studenten het tegen elkaar opnemen in de vakken rekenen, taal en burgerschap. Dit zijn verplichte vakken op het mbo, maar ze worden niet altijd even gewaardeerd. Malmberg biedt met deze battles een andere benadering van deze vaardigheden. Het wedstrijd-element activeert de studenten en zorgt voor overvolle aula's. Scan de QR-code voor het volledige verhaal.

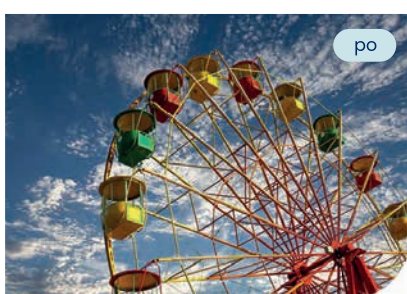
Gratis lesopener over de Nederlandse taal

Deze actuele les over taal kan zowel als lesopener als aan het einde van de les worden ingezet. De les bevat een video en twee verschillende keuzeopdrachten. Vaak wordt gezegd dat de Nederlandse taal moeilijk te leren is. Taalwetenschapper Sterre Leufkens vergeleek het Nederlands met verschillende andere talen en ontdekte dat het Nederlands bijzonder veel regels heeft zonder duidelijk nut. Bekijk de les en scan de QR-code voor meer informatie.

Elke maand nieuwe boekentips

Op Onderwijs van Morgen kun je elke maand boekentips vinden. Ook deze Engelse boekentips waarmee je het hele jaar door geïnspireerd blijft. Van Britse graphic novels tot historische romans. De boekentips zijn geschikt voor verschillende niveaus en leeftijden, waardoor iedereen een passend boek kan vinden. Bekijk via de QR-code de tips van juli.

Gratis lessuggestie rekenen voor groep 3

Met deze lessuggesties maak je jouw les nog leuker! Ze worden aangeboden door Pluspunt, De wereld in getallen en Rekenroute, maar je kunt ze ook gebruiken met andere methoden. Deze lessuggestie, speciaal voor groep 3, gaat over een pretpark. Scan de code om de lessuggestie te bekijken en werkbladen te downloaden. Bekijk vooral ook de extra materialen die er te vinden zijn voor jouw les!

Rekenen op 1S-niveau

HAAL HET BESTE UIT JE HELE KLAS!

Rekenles geven aan een klas vol leerlingen en ze allemaal op maat bedienen, is een behoorlijke uitdaging. Als leerkracht ben je geneigd veel tijd en aandacht aan de zwakke rekenaars te besteden, waarbij deze leerlingen vaak aan de instructietafel 'wonen'. Daarnaast probeer je nog ruimte te vinden om je sterke rekenaars extra verdieping en uitdaging te bieden. Maar hoeveel tijd en aandacht krijgen 'gemiddelde' leerlingen van jou? Wat zou er gebeuren als je je energie juist ook in deze groep zou steken?

DOOR JUDITH MEILING

In dit artikel neemt onze rekenspecialist Moniek de Haan je mee in rekenlessen op het 1S-niveau. Wat betekent dit voor jouw rol als leerkracht? Welke do's en don'ts zijn er?

Wat is 1S?
'Binnen het rekenonderwijs kennen we 2 referentieniveaus: het fundamentele niveau (1F) en het streefniveau (1S). Uit de Staat van het Onderwijs is gebleken dat bijna de helft van de leerlingen het 1S-niveau niet haalt, met als gevolg dat zij onvoldoende gecijferd deelnemen aan de maatschappij. Het is daarom belangrijk om dit 1S-niveau na te streven. Bij Cedin spreken we dan ook van 1S als standaardniveau.

Binnen het 1S-niveau zijn de getallen vaak iets moeilijker en de gegevens complexer, waardoor leerlingen meer formeel en abstract moeten redeneren. Dit rekenniveau stimuleert dus vooral het zelfstandig nadenken over rekenen en rekenkennis flexibel kunnen toepassen. Hiervoor is het wel nodig dat de basis goed staat. Dat betekent dat je soms meer moet investeren in je

1S-potentiegroep. Dat doe je in de middenbouw door op tijd tot automatiseren en memoriseren te komen. Zorg ervoor dat je leerlingen op het juiste moment belangrijke bouwstenen hebben geautomatiseerd, zodat je ook echt kunt toewerken naar het 1S-niveau.'

Hoge verwachtingen
'Wanneer je als leerkracht hoge verwachtingen blijft houden van ál je leerlingen, je ze uitdaagt met rijke rekenvragen en daarbij effectief feedback weet te geven, ben je al een heel eind. Juist de interactie, het redeneren en praten over rekenen is heel belangrijk. Zet daarbij coöperatieve werkvormen in. Op deze manier werk je aan inzicht bij de leerlingen, wat weer van pas komt bij het flexibel toepassen van hun kennis.'

Tip: Geef duidelijke uitleg waarom een antwoord goed of fout is en wat de leerling kan verbeteren. Dit helpt leerlingen om te leren van hun fouten en zich te verbeteren.

Loskomen van de methode
'Zorg er daarnaast voor dat je goed de doelen en leerlijnen in beeld hebt en stem deze af op je groep. Wat hebben mijn leerlingen nodig? Durf de methode daarbij los te laten en binnen je lesstof te versnellen of herhalen wanneer dat nodig is.

Een open houding ten opzichte van alle leerlingen en weten hoe je effectief kunt differentiëren helpt je daarbij. Zorg ervoor dat je geen vaste niveaugroepen hanteert maar altijd per lesdoel bekijkt wat iemand wel of niet beheerst. Zet een uur rekentijd op het programma en voeg daar bij zwakke rekenaars 4x15 minuten per week aan toe.'

Tip: Stimuleer interactie tussen leerlingen tijdens de rekenles. Laat ze in een groepje nadenken over wat ze moeilijk vinden, dit kan klassikaal, maar ook juist tijdens de verlengde instructie. Dit zorgt ervoor dat ze elkaars denkwijzen horen en van elkaar kunnen leren.

De kracht van rijke rekenvragen
'Wanneer leerlingen geen variastrategieën krijgen aangeboden, komen ze minder snel tot flexibel rekenen. Start met het aanbieden van de basisstrategie en wanneer leerlingen deze goed onder de knie hebben, kun je een variastrategie aanbieden. Door ook rijke rekenvragen te stellen, zet je de leerlingen aan tot zelfstandig nadenken. Met behulp van de interactie hierbij geef je ze ruimte om kennis te delen en fouten te maken. Rekenen mag veel meer een praatvak worden.'

Tip: Haal inspiratie voor rijke rekenvragen en het zelf formuleren van rijke rekenvragen uit het boekje: "De kracht van rijke rekenvragen".

"Rekenen mag veel meer een praatvak worden"

Lesgeven op 1S, zo doe je dat!

- Blijf hoge verwachtingen houden van al je leerlingen.
- Zorg dat de basisvaardigheden op tijd worden geautomatiseerd.
- Bied doelen geïsoleerd aan om ze vervolgens te integreren.
- Pas je kennis van de rekenmodellen uit het ERWD-protocol toe tijdens je les en ken de verschillen tussen het 1S- en 1F-niveau.
- Geef doelgericht les op basis van analyse, durf de methode los te laten waar nodig.
- Geef effectieve feedback, gebruik rijke rekenvragen en stuur aan op de hogere orde denkvaardigheden.

Zélf aan de slag met rekenlessen op 1S-niveau?

Volg dan ons webinar daarover.

Samen werken aan de burgers van morgen

Maak de democratische rechtsstaat levendig met ProDemos

Lesmateriaal voor in de klas

Geef je eigen lessen vorm met gratis downloadbaar lesmateriaal

ProDemos biedt tools, werkvormen en ander lesmateriaal voor in de klas. Zo stel je zelf een les samen die bij jou en je klas past. Op lesmateriaal.prodemos.nl vind je meer dan 600 werkvormen. Van schoolplaten tot kennisquizen. En van bingo's tot rollenspellen. Filter op jouw leerniveau en ga aan de slag met politiek, staatsinrichting, vrijheid, stemmen, rechtspraak en nog veel meer thema's.

'Dank voor het maken van dit materiaal, ik gebruik het graag en het levert mooie discussies op in mijn klas.'

DOCENT OVER HET GRONDWETSPEL

Leerkrachtendag Burgerschap

Spijker je kennis bij op de Leerkrachtendag Burgerschap op 13 november

De jaarlijkse Docentendag Maatschappijleer is een begrip voor vo- en mbo-docenten, maar nu organiseert ProDemos voor het eerst een Leerkrachtendag Burgerschap! Deze dag is speciaal voor leerkrachten (in opleiding) in het primair onderwijs die zoekende zijn in het implementeren van de (concept)kerndoelen burgerschap. Kinderboekenschrijver Pieter Koolwijk (Gouden Griffel-winnaar voor zijn boek 'Govert') verzorgt de hoofdlezing en er zijn een informatiemarkt en verschillende workshops waarvoor je je kunt aanmelden.

De Leerkrachtendag wordt door ProDemos georganiseerd vanuit het Expertisepunt Burgerschap.

Bekijk alle informatie en schrijf je in via:
prodemos.nl/leerkrachtendag

'Mijn petje af voor het samenstellen van een inspirerende Docentendag. Dit wordt zeer gewaardeerd!'

DEELNEMER DOCENTENDAG MAATSCHAPPIJLEER

Maak kennis met ProDemos!

ProDemos is het 'Huis voor democratie en rechtsstaat'. ProDemos legt uit wat de spelregels zijn van de democratie en de rechtsstaat en laat zien wat je zelf kunt doen om invloed uit te oefenen – in de gemeente, het waterschap, de provincie, het land en Europa.

Als leerkracht of docent help jij leerlingen zich voor te bereiden op hun plek in de samenleving. Burgerschapsonderwijs is daarom niet alleen belangrijk, het is zelfs wettelijk verplicht. Maar hoe breng je onderwerpen als politiek, grondrechten, rechtsstaat of democratie tot leven voor jouw leerlingen?

ProDemos – Huis voor democratie en rechtsstaat kan je hierbij helpen. Met gratis educatieve programma's, bijeenkomsten, lesmaterialen en digitale tools ondersteunen we je invulling te geven aan burgerschapsonderwijs. Zo werken we samen aan het klaarstomen van de burgers van morgen.

Het Provinciespel

Laat jouw leerlingen hun eigen provincie inrichten

Tijdens het spannende Provinciespel nemen leerlingen de rol van Statenleden op zich. Onder begeleiding van een gastdocent bepalen ze samen, vanuit de Statenzaal op het provinciehuis, hoe de provincie eruit moet zien. Gaan ze voor meer streekvervoer om de mobiliteit te verbeteren? Of vinden ze het belangrijk om de leefbaarheid te vergroten met extra groen? Het Provinciespel biedt een interactieve en uitdagende manier om belangrijke concepten zoals bestuur, beleid en samenwerking te verkennen.

Het Provinciespel is op alle twaalf provinciehuizen in Nederland te spelen. De provincies Drenthe, Limburg, Noord-Brabant, Overijssel, Zeeland en Gelderland hebben voor scholen een reiskostenregeling.

Kijk op prodemos.nl/provinciespel ➡

‘Een interactief programma! Leerlingen waren echt betrokken en deden goed mee.’

DOCENT HAVO

Klassenbezoek@Gemeentehuis

Bezoek het plaatselijke gemeentehuis met de klas

Laat jouw leerlingen het lokale bestuur ontdekken tijdens het programma Klassenbezoek@Gemeentehuis. Leerlingen kruipen in de huid van raadsleden en houden, onder begeleiding van een gastdocent, een raadsvergadering op het plaatselijke gemeentehuis. Onderwerp van de vergadering is het plan voor een popfestival in de gemeente. Er moeten een aantal cruciale beslissingen worden genomen. Mag er alcohol worden geschonken op het festivalterrein? Moet er entree worden betaald? Dit programma stimuleert niet alleen kritisch denken en argumentatievaardigheden, maar biedt ook inzicht in het lokale bestuur en democratische processen.

Kijk op prodemos.nl/klassenbezoek ➡

‘De leerlingen hebben meer geleerd dan wanneer ze het alleen via een boek aangeleerd krijgen. Daarnaast sluit de gemeentepolitiek goed aan bij de belevingswereld van de leerlingen.’

DOCENT VMBO-KBL

Kijk voor meer informatie op:
prodemos.nl

“Leraren kunnen sneller lessen ontwikkelen met open lesmateriaal op Wikiwijs, mede door het nieuwe jasje”

Iedere leraar en docent wil goed lesgeven en tegelijkertijd de werkdruk verminderen.

Want die is hoog. Hoe doe je dat? Want zo eenvoudig is dat niet. Vaak wordt lesmateriaal zelf ontwikkeld om deze goed aan te laten sluiten op leerlingen en studenten. En dat kost tijd. Sinds kort kan dat sneller.

Zo is Wikiwijs recent in een fris, nieuw jasje gestoken. Waardoor kwalitatief open lesmateriaal sneller te vinden en makkelijker te gebruiken en aan te passen is. En wordt zelf lessen maken een stuk eenvoudiger. Inzetten van kwalitatief lesmateriaal met minder tijd ligt daardoor voor leraren po en vo en docenten mbo en hbo met Wikiwijs binnen handbereik.

Leraren en docenten houden het open lesmateriaal en Wikiwijs-platform scherp

Leo van Ast voorheen jarenlang werkzaam bij mbo ROC Mondriaan Den Haag en nu bij Wikiwijs, werkt samen met leraren en docenten aan het vernieuwen van de Wikiwijs zoekmachine. “Leraren, docenten en anderen plaatsen open lesmateriaal op Wikiwijs. Direct daarna is het lesmateriaal door iedereen te gebruiken en eenvoudig aan te passen. De grootste aanwinst van Wikiwijs is de betrokkenheid van leraren en docenten. Ze houden het platform scherp. Ze hebben veel onderling contact en geven suggesties aan Wikiwijs via info@wikiwijs.nl en de digitale inloopuren (zie ‘inloopuur’ zoekbalk Wikiwijs).

“Direct kwalitatief goed lesmateriaal vinden, maken en aanpassen, levert tijdwinst op voor leraren en docenten.”

Hierdoor verbetert en versnelt Wikiwijs continu. En ontwikkelen leraren en docenten met minder tijd sneller lessen en kunnen zij zich meer focussen op het lesgeven”, geeft Leo aan.

Grote hoeveelheid aan kwalitatief open lesmateriaal taal, rekenen en burgerschap

“Een voorbeeld is de grote hoeveelheid aan kwalitatief open lesmateriaal voor taal, rekenen en burgerschap op Wikiwijs. Met als resultaat dat leraren po en vo en docenten mbo en hbo ook voor deze vakken makkelijker tot goed lesmateriaal komen, zonder aan de voorbereiding veel tijd kwijt te zijn. Dat zorgt voor nadruk op deze lessen, doelgericht werken en meer plezier in lesgeven volgens leraren en docenten”, aldus Leo.

Het open lesmateriaal is door iedereen te gebruiken en rechtenvrij

Leo vervolgt: “Alle lesmaterialen op Wikiwijs zijn door iedereen te gebruiken én rechtenvrij. Dat komt doordat Wikiwijs geen commerciële organisatie is en subsidies krijgt van het ministerie van OCW. Dat zijn grote voordelen voor leraren po en vo en docenten mbo en hbo”.

De tijd gaat snel. Wikiwijs is al 15 jaar het platform voor open lesmateriaal voor leraren en docenten.

Sneller kwalitatief lesmateriaal vinden, gebruiken, aanpassen en maken

Ga naar
www.kn.nu/tijdwinst

Wat is jouw onderwijswens?

MAAK HET WAAR MET CNV

Wat zijn de dromen en ambities waarmee jij in het onderwijs gaat beginnen? Of die waarmee je ooit begonnen bent? En maak je die waar? Of loop je tegen belemmeringen aan? CNV werkt als vakbond al jaren aan het versterken van jouw arbeidsvoorwaarden en het onderwijs waarbinnen je je werk doet. Daarom haken we met een serie schoolbezoeken én de Gouden Steunpilaar-verkiezing voor de onderwijsondersteuner van het jaar graag aan op de Nationale Onderwijsweek.

DOOR PHILIPP RIJS

Jij bent de toekomst van het onderwijs

De Nationale Onderwijsweek (NOW) 2024 staat in het teken van het thema 'Samen aan de basis van morgen'. Goede basisvaardigheden, de voorbereiding op nieuwe technologieën en een sterk fundament zijn namelijk heel belangrijk! CNV zet zich hier dagelijks voor in. Door leraren te voorzien van de juiste tools en trainingen om leerlingen te ondersteunen in taal, rekenen en sociale vaardigheden. Door te pleiten voor kleinere klassen en een betere balans tussen werk en privé. En door te lobbyen om het lerarentekort aan te pakken en in cao's afspraken te maken die het onderwijs aantrekkelijker maken. Want leraren, schoolleiders en onderwijsondersteunend personeel moeten de best mogelijke omstandigheden hebben om hun werk te doen.

Wie is jouw favoriete OOP'er

Tijdens de Nationale Onderwijsweek vindt traditiegetrouw de Leraar van het Jaar verkiezing plaats, waarbij ook dit jaar CNV-bestuurder Daniëlle Woestenbergh in de jury zit. Daarnaast houdt CNV opnieuw de Gouden Steunpilaar-verkiezing

voor de onderwijsondersteuner van het jaar. Zij zijn de onmisbare steunpilaren in onze scholen, zorgen ervoor dat alles soepel verloopt en bieden leerlingen de extra steun die ze nodig hebben. Deze stille krachten verdienen het om in het zonnetje gezet te worden. CNV-leden én niet-leden kunnen tot 15 september kandidaten aandragen voor de OOP'er van het jaar. Op 2 oktober maken we dan de winnaar bekend, die onder meer de Gouden Steunpilaar krijgt uitgereikt.

Wij gaan weer naar school

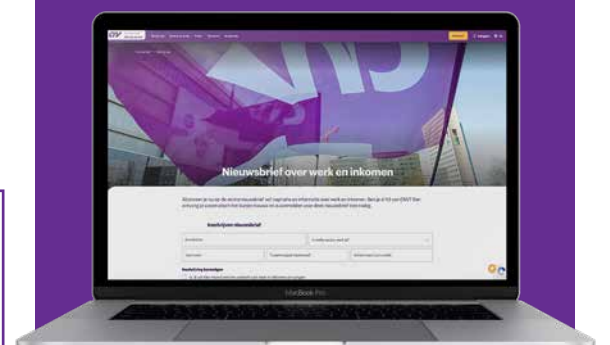
We gaan weer op pad tijdens de NOW! Door heel het land, op schoolbezoek in het primair, voortgezet en hoger onderwijs. Tijdens ons bezoek nemen we een cadeaupakket mee en hebben het graag met je over jouw wensen en ambities voor het onderwijs. Wat is er nodig om jouw doelen te bereiken? Voel je je gezien en gewaardeerd? En hoe kan dit nog beter? Door ervaringen met elkaar te delen kunnen we samen jouw onderwijswensen waarmaken. Wij hebben er zin in! Jij ook? Meld je dan nu aan voor een feestelijk schoolbezoek, scan de QR-code!

"We gaan weer op pad tijdens de NOW!"

Abonneer je nu op de CNV onderwijs nieuwsbrief

vol inspiratie over werk en inkomen en blijf op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen in jouw sector.

VAN COMFORTZONE NAAR KANSSEN

'Door van mijn eigen eiland af te stappen, ontdekte ik nieuwe mogelijkheden'

Lisette Goos transformeerde haar loopbaan met behulp van Pappenheim Re-integratie & Outplacement. Door moedig haar comfortzone te verlaten, ontdekte ze nieuwe perspectieven en creëerde ze een verfrissende afwisseling in haar professionele leven. Na een loopbaantraject met Susan, een ervaren coach van Pappenheim, vertelt Lisette haar inspirerende verhaal.

Vernieuwende uitkomsten

'Het traject heeft mij inzichten gegeven die ik zelfstandig nooit gevonden zou hebben. Susan stimuleert je op een fijne manier om zelf kritisch na te denken en tot aan de kern te achterhalen wat je mist in je huidige loopbaan', deelt ze. Dit proces bracht haar tot de heldere realisatie dat ze niet weg wilde uit het onderwijs, maar juist op zoek was naar een evenwicht tussen verdiepend onderzoek en lesgeven.

Meer zelfvertrouwen, passie en plezier

Het grondig analyseren van haar situatie opende deuren naar onverwachte mogelijkheden en gaf haar een dieper begrip van haar loopbaanbehoeften. 'Hierdoor ben ik van mijn eigen eiland afgestapt, waardoor ik een breder perspectief kon omarmen. Ik wist nu wat ik miste en hoe ik dit zou kunnen toevoegen aan mijn werk', vertelt Lisette enthousiast. Door deze ontdekking verrijkte Lisette haar loopbaan met meer afwisseling en plezier. 'Ik sta nu drie dagen voor de klas in plaats van vijf en verricht de overige twee dagen aanvullend onderzoek', licht ze toe. Dankzij Pappenheim vond Lisette een nieuw evenwicht en passie in haar werk. 'Het traject heeft zowel mijn zelfvertrouwen als loopbaan verrijkt', concludeert ze tevreden.

Scan de QR-code om meer te weten te komen over loopbaanbegeleiding en coaching.

Pappenheim Loopbaanbegeleiding & Coaching / 072 - 79 20 009

Op tijdreis in hét openluchtmuseum voor scholen! Met echte historische bewoners.

In het **preHistorisch Dorp** beleef je het verleden: van de tijd van jagers en boeren tot de tijd van ontdekkers en hervormers. Kies uit een uitgebreid aanbod voor scholen: **schoolreisjes** voor meerdere uren, **educatieve programma's** van een paar uur of meerdaagse **schoolkampen** in een historisch gebouw.

Direct aanvragen?
Ga naar:
prehistorischdorp.nl/formulier-scholen

preHistorisch Dorp
Boutenslaan 161B, Eindhoven
info@prehistorischdorp.nl
040 - 252 22 81

prehistorisch dorp

WIJZER IN LEESMOTIVATIE

57 activiteitenkaarten om leesmotivatie te bevorderen

**BESTEL
NU**

in de webwinkel van ZIEN in de Klas

ZIEN IN DE KLAS

**congres
LEVENDE
Talen
2024**

BEGRIJPEN EN BEGREPEN WORDEN Talen in samenhang

vrijdag 8 november 2024

Buitensociëteit in Zwolle tegenover het NS-station

Openings spreker is prof. dr. Gert Rijlaarsdam, die zal ingaan op een samenhangend leerplan voor taalonderwijs • meer dan 60 workshops • good practices • uitgeversmarkt • uitreiking Gerard Westhoff Talendidactieprijs en Europees Talenlabel 2024 • en nog veel meer.

De dag is waardevol voor talendocenten in het basis-, voortgezet-, hoger-, beroeps- en volwassenonderwijs, studenten en lerarenopleiders.

Het programma en inschrijving staan op congres.levendetalen.nl.

LEVENDE Talen

**WERELD
MUSEUM**

**Zien, doen
en beleven**

Burgerschapsonderwijs
in het museum en online!

**Amsterdam,
Leiden en
Rotterdam**

Bekijk het aanbod op
welkom.wereldmuseum.nl

LERAREN KUNNEN OP ONS REKENEN

SLO werkt samen met het onderwijsveld hard aan nieuwe kerndoelen en examenprogramma's die scholen en leraren meer richting, helderheid en focus moeten geven. Alle scholen in Nederland krijgen de komende jaren te maken met dit geactualiseerde curriculum en gaan hiermee aan de slag. Wat kun je van SLO verwachten?

De kerndoelen bestaan al sinds 2006. De wereld en het klaslokaal zijn sindsdien veranderd. Ruim geformuleerde kerndoelen veroorzaken onduidelijkheid bij leraren over wat moet en mag. Dat kan ten koste gaan van de aandacht voor basisvaardigheden van leerlingen. Actuele, duidelijke doelen moeten focus en richting geven. Scholen en leraren hebben daar behoefte aan. Daarom ontwikkelen we samen met het onderwijsveld nieuwe kerndoelen voor het primair onderwijs, de onderbouw voortgezet onderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs én nieuwe examenprogramma's.

Houvast en duidelijkheid
De huidige kerndoelen zijn weinig concreet. Scholen en leraren hebben behoefte aan meer houvast. Wat moeten kinderen kennen, kunnen en ervaren en wat is optioneel? De nieuwe

doelen dragen bij aan het terugdringen van overladenheid van leraren én leerlingen. De Staat van het Onderwijs laat zien dat de werkdruk hoog is en er steeds meer op het bordje van de leraar komt. Het is belangrijker dan ooit dat scholen helderheid krijgen over wat er van leerlingen en van hen verwacht wordt.

Samen met het onderwijsveld
De ontwikkeling van de geactualiseerde kerndoelen en examenprogramma's doen we samen met scholen, leraren en anderen uit de onderwijspraktijk. Het curriculum is van ons allemaal en daarom willen we goed begrijpen wat scholen nodig hebben om goed onderwijs te maken. We willen hen ook ondersteunen als ze straks met de nieuwe doelen aan de slag gaan. Daarvoor spreken we niet alleen met leraren en schoolleiders, maar ook met leraren-opleiders en methode- en toetsenmakers.

"We willen leraren helpen hun leerlingen het beste uit zichzelf te laten halen"

Wie dragen allemaal bij?

Het ministerie van OCW heeft SLO de opdracht gegeven om alle kerndoelen en examenprogramma's te actualiseren. We werken hiervoor samen in teams en commissies bestaande uit leraren, vak-experts en curriculumexperts. Zij werken weer samen met een advieskring, die onder andere bestaat uit vakverenigingen, wetenschappers, lerarenopleidingen en vakexperts. Uiteraard betrekken we ook de leerlingen bij het actualisatieproces.

Curriculumontwikkeling op school

Als de nieuwe kerndoelen zijn vastgesteld en de Tweede Kamer ze heeft goedgekeurd, willen we dat scholen hiermee op een prettige manier aan de slag kunnen. Daarvoor werken we aan een centraal platform waar we kerndoelen, leerlijnen, voorbeelduitwerkingen en handreikingen bundelen en overzichtelijk aanbieden. We willen goed laten zien hoe verschillende leergebieden met elkaar verbonden zijn. Wat kan een juf of meester in groep drie al doen om te werken aan de kerndoelen in groep acht? De nieuwe doelen moeten op termijn rust en werkverlichting geven. Maar ook nu kunnen scholen al bij ons terecht. Bijvoorbeeld voor het versterken van de basisvaardigheden van hun leerlingen met behulp van onze praktische handreikingen. Zo willen we leraren helpen hun leerlingen het beste uit zichzelf te laten halen.

Kom naar het Landelijk SLO-congres 2024!

Wil je als schoolleider of leraar sparren met een curriculumexpert of onderwijsprofessional? Dat kan tijdens het Landelijk SLO-congres op 22 november 2024. Maak kennis met de conceptkerndoelen en -examenprogramma's en verdiep je in thema's als basisvaardigheden, de ontwikkeling van nieuwe leerlijnen en de ontwikkeling van jullie eigen schoolcurriculum.

Het programma staat in het teken van de nieuwe conceptkerndoelen en -examenprogramma's. Met bekende sprekers over onder andere didactiek, toetsing en professionalisering. Krijg praktische kennis en voorbeelden over het versterken van basisvaardigheden. En leer meer over hoe je de vertaalslag maakt naar een schooleigen curriculum en hoe de ontwikkeling van nieuwe leerlijnen daarbij kan helpen.

Aanmelden?
Scan dan onderstaande QR-code

**MASTERCLASSES | CONGRESSEN |
PROFESSIONALISERINGSTRAJECTEN |
BLOGS | POSTERS | PODCASTS |
VIDEO'S | ONLINE CURSUSSEN |
ADVISERING | BOEKEN**

**TOETS
REVOLUTIE**

DUURZAAM VERBETEREN VAN CURRICULUM, DIDACTIEK & TOETSING

HIER KUN JE REKENEN OP EEN GOEDE BASIS

Na een eerste jaar, waarin onder begeleiding de rekenresultaten zijn aangepakt, wil basisschool De Fontein in Den Haag deze sterke rekenbasis verder ontwikkelen. Niels van der Ven, rekencoördinator en leerkracht groep 7, Corrie Kobbi, intern begeleider groep 7-8, en adjunct-directeur Florentine Dijkma voor groep 4 t/m 8 vertellen hoe een andere blik op rekenen kracht, durf en plezier losmaakt bij zowel het team als de leerlingen. Corrie: “In het onderwijs praten we over kansrijk adviseren en hoge verwachtingen. Maar dat zijn containerbegrippen. Wij vertalen ze naar de werkvloer: wat betekent het daar?”

DOOR FLOORTJE DEKKER

Samen verantwoordelijk

De Fontein, een grote basisschool met bijna duizend leerlingen en een team van 85 leraren en ondersteunend personeel, heeft veel knowhow in school, maar het is ook een uitdaging om alles dan goed op elkaar af te stemmen. Dit gebeurt onder meer in leerjaaroverleggen waarin collega's inzoomen op resultaten en processen. Collega's inspireren elkaar en delen en analyseren ervaringen. Daarnaast zijn er leerteams met vertegenwoordigers uit elk leerjaar, een intern begeleider en een directielid, die per schooljaar werken aan speerpunten binnen een bepaald werkgebied. Het leerteam rekenen heeft bijvoorbeeld als taak om afspraken te borgen die samen binnen het reken-traject van het afgelopen jaar zijn gemaakt.

“We zijn echt als team met ontwikkelingen bezig”

Succeservaring

Florentine: “We zijn echt als team met ontwikkelingen bezig. Er is, op basis van argumenten, een grote veranderbereidheid onder leerkrachten. Er is een kwaliteitskaart die dient als kader, maar beredeneerd mag je hiervan altijd afwijken. Dat vinden we juist interessant. Ik vind het van lef getuigen als leerkrachten zelf iets nieuws proberen.” Niels vult aan: “Methodes zijn prima, mits je hierbinnen bewuste keuzes blijft maken. Rijke rekenvragen zijn een mooi voorbeeld. Daarmee zet je kinderen ‘aan’ op hun eigen niveau. Je creëert betrokkenheid en hebt ze veel beter bij de les. Ook zijn wij overgegaan naar een hybride lesvorm, met zowel rekenschriften als digitale hulpmiddelen. Met alleen rekenen op een Chromebook gaat het voor kinderen om het juiste antwoord krijgen. Door te rekenen op papier, zien wij hun gedachtegang en kunnen we veel beter uitleggen waar het nog niet helemaal lekker gaat. Laatst zei een jongen in mijn groep: ‘Yes, nu snap ik het écht!’ Zo’n succeservaring is belangrijk. Als ik weet dat leerlingen iets al kunnen, sla ik nu met een gerust hart een stap over. Ik vergelijk dat wel eens met leren zwemmen. Een kind dat al lang kan zwemmen, stuur je toch ook niet terug naar badje één, omdat het ergens staat voorgeschreven?”

Passiviteit stopt het sprankelen

Corrie vult aan dat het leerlingen passief maakt als je ze steeds aan de hand neemt. Maar hetzelfde geldt voor leerkrachten. “Passiviteit houdt alleen maar tegen. Dan is de sprankeling weg. We houden de leerlingen en ook elkaar als team op een fijne manier scherp. Dat het rekenonderwijs op De Fontein steeds in ontwikkeling blijft, hoort bij de dynamiek van het onderwijs. Het gaat om verbinding, elkaar inspireren en elkaar motiveren om steeds weer verder te kijken. Florentine: “Ik wil iedereen aan het denken zetten. Waar zit nog verbetering? Wat zou ik zelf kunnen doen? Wat deed een collega in de les en kan ik dat ook proberen? We hebben veel observatierondes gedaan in de groepen en de bevindingen besproken met het hele leerjaar. Soms ook met een lager of

hoger leerjaar. Wat we zien tijdens observaties, werkt weer door in het leerjaar dat daarna komt. Het geeft leerkrachten meer zicht op de doorgaande leerlijnen. Het is geen kwestie van in groep 8 pas aan de knoppen draaien; we werken de hele schoolloopbaan van een leerling toe naar de eindopbrengst. Het rekenen begint al in groep 1. Dat we kinderen minder mee aan de hand nemen, betekent pionieren. Zo zijn er leerkrachten die zeggen: ‘Ik begin met de moeilijkste opgaven. Als leerlingen die al kunnen maken, hoef ik niet meer te gaan uitweiden over de beginselen. Waarom rijtjes sommen maken die je allang begrijpt?’ Samen delen we de mooie voorbeelden en daardoor ontstaat er een versnelling in het proces. Er komt steeds meer bewustwording over wat we doen en waarom. Daarmee groeit het enthousiasme om steeds weer verder te gaan.”

Probeer het, pionier een beetje!

Niels is overtuigd van het succes van loslaten en daarmee ruimte geven voor groei. “Misschien heb ik zelf wel het meest geleerd”, zegt hij enthousiast. “Vooral omdat ik bij veel observaties aanwezig was. Het eerder durven loslaten van kinderen, doelgericht werken, precies voor ogen hebben wat je wilt bereiken, kwaliteitsinstructies geven, de juiste keuzes maken op het juiste moment, het dichthouden van het Chromebook en het bepalen wat je kunt gebruiken als materiaal. Als leerkrachten hebben wij de vakken-nis in huis. Alles wat we van dit traject meenemen, kunnen we ook toepassen in de andere vakgebieden. Probeer het gewoon in je lessen, pionier een beetje en bouw een vraag eens om. Het hoeft niet meteen groot, je kunt klein beginnen.”

Vertrouwen en verkenning

Ine van de Sluis, onderwijsadviseur van Onderwijs Maak Je Samen, reflecteert op het rekentraject bij De Fontein. “Vertrouwen geven om te mogen verkennen, geldt voor alle lagen. Als directie en IB stralen jullie vertrouwen uit. Er is ruimte om te pionieren, om met elkaar te ontdekken wat werkt.” Corrie verduidelijkt dat het net is als met een kookboek. “In een gerecht pas je ook het recept aan totdat het volledig voldoet aan jouw smaak. Implementeren is belangrijk, maar het borgen is pas echt de truc. Op De Fontein is iedereen daarvan doordrongen en in de leerteams monitoren we hoe de borging verloopt. Het is echt een team effort.” Corrie vult aan dat Ine weer heeft laten inzien dat het hele team samen het succes maakt. “We doen ertoe!”

Niels van der Ven

Florentine Dijkma

Ine van de Sluis

Corrie Kobbi

Denkers, doeners en dromers

bij ons maak je altijd een mooie reis

In welk museum kun je een heuse achtbaanrit langs stalen monsters maken? Of dwaal je door een oud en puffend mijnwerkersdorpje? In het Spoorwegmuseum beleef je de avontuurlijke wereld van de trein. Kom langs en ontdek zelf hoe een trein werkt in het Techlab of droom lekker weg bij de spannende verhalen over exotische treinreizen in het theater. En vergeet vooral niet af te sluiten met onze Vuurproef, een virtuele reis door de tijd. Durf jij het aan?

www.spoorwegmuseum.nl

Maliebaan – Utrecht

**spoorweg
museum**

**“Gun jezelf
een waardevolle opleiding
en kom in deeltijd studeren
bij SPO in Groningen!”**

Hbo bachelors:
- Pedagogiek
- Lerarenopleiding Pedagogiek

Pre-masters:
- Orthopedagogiek
- Pedagogiek en
Onderwijswetenschappen

Sterk in Pedagogiek

SPO

Stichting Pedagogisch Onderwijs Groningen

**Wil je meer weten?
Stuur een mailtje naar spo@rug.nl
spo-groningen.nl**

Speeltoestel.nl

Verantwoord speelplezier

www.speeltoestel.nl ■ tel: 085-0805865 ■ info@speeltoestel.nl

ROBINIA SPEELTOESTEL

PANNAVELD

TAFELTENNISTAFEL

**Levering en plaatsing
gecertificeerde
speeltoestellen in de
gehele Benelux**

**We maken graag een
vrijblijvende afspraak
of offerte voor u**

Onderzoek wijst uit:

LEERLINGEN VINDEN LEZEN OOK BELANGRIJK!

Al jaren daalt de leesvaardigheid van Nederlandse jongeren. Want waarom een goed boek pakken als games, streamingdiensten én TikTok-filmpjes lonken?

DOOR KARIN BROEREN

In juni 2020 heeft marktonderzoeksbureau Qrius in opdracht van Stichting Lezen een kwantitatief onderzoek uitgevoerd onder meer dan 500 jongeren tussen de 12 en 20 jaar. Het doel? Inzicht krijgen in de 'leescultuur' van jongeren. Dit om onder meer een actueel beeld te krijgen van de stand van zaken op het gebied van lezen en om aanknopingspunten te vinden voor leesbevordering bij deze doelgroep.

Jongeren vinden lezen belangrijk

Uit het onderzoek blijkt – verrassend genoeg – dat de meeste jongeren (90%) lezen wel degelijk belangrijk vinden. Ruim een derde van de jongeren (34%) leest iedere week in een leesboek, daarnaast leest 34% wekelijks in een informatieboek. Maar tegenwoordig lezen jongeren veel meer op sociale media (96% doet dat tenminste een dag in de week), op internet (87%) en als ze een serie of film kijken (90%) in de vorm van ondertitels.

Boeken lezen minder populair onder jongeren

44% van de jongeren geeft echter aan het niet leuk te vinden om boeken te lezen, 15% heeft er zelfs een hekel aan. Ze vinden het niet leuk omdat het 'te veel inspanning en concentratie vergt', 'in boeken te weinig gebeurt' en er 'veel andere dingen zijn die leuker zijn om te doen'. Uit het onderzoek blijkt duidelijk hoe groot de concurrentie voor boeken is vanuit sociale media, games en series. Ze geven aan dat boeken 'ouderwets lijken door series', ze 'de verhalen via series beter beleven dan via een boek', 'de onderwerpen in

series actueler zijn' en 'het minder energie kost om een serie te kijken dan een boek te lezen'. Ook vinden jongeren het moeilijk om geschikte boeken te vinden.

Leesrijk motiveert jongeren om (door) te lezen

Om jongeren te stimuleren heeft Malmberg leeskaarten onder de naam Leesrijk ontwikkeld, als aanvulling op de methode Talent. De focus ligt op het bevorderen van leesvaardigheid en leesplezier. Leesrijk is beschikbaar voor de onderbouw en bestaat uit sets van leeskaarten die je in verschillende samenstellingen kunt inzetten. Op elke set staan boekentips vermeld om leerlingen uit te nodigen om (door) te lezen.

Voor iedere leerling wat wils

Aniek Geelen, mede-ontwikkelaar van Leesrijk, is enthousiast over het lesmateriaal. 'Veel scholen zijn bezig om jongeren te motiveren om (meer) te lezen en zoeken naar mogelijkheden', legt ze uit. 'Leesrijk bestaat op dit moment uit tien verschillende sets met kaarten met ieder een ander thema. Denk aan thema's als de dieren in de Tweede Wereldoorlog, het slavernijverleden, bijzondere beroepen en talenten, liefde en scheiding of toekomst en technologie. Zo zit er voor iedere leerling een interessant thema bij.'

Alle kaarten binnen zo'n set hangen samen met het thema. 'Je begint met de Startkaart die een rijke tekst bevat. Bijvoorbeeld een verhalende fictietekst, een artikel of een songtekst over iets binnen dat thema. De leerlingen duiken vervolgens in die tekst door middel van een aantal opdrachten. Wil je leerling verder met dat onderwerp aan de slag? Dan kan hij of zij aan de slag met een extra Uitbreidingskaart binnen datzelfde thema. Ze kunnen kiezen voor een Woordenschatkaart, een Leeskaart of een Schrijfkaart. Zo kun je als leerling zelf kiezen waar je aan wilt werken of waar je in wilt verdiepen.'

Hoe gebruik je de leeskaarten?

Je kunt het lesmateriaal klassikaal gebruiken, individueel of je kunt er in kleine groepjes mee aan de slag. Je kunt het daarnaast gebruiken als lesopener of -afsluiter, als aanvulling op vrij lezen, als lessenserie of als remediëring tijdens ondersteuningslessen. Aniek: 'Het maakt lezen toegankelijker door leerlingen in aanraking te laten komen met verschillende soorten teksten.'

Leesrijk gratis bij Talent!

Werk je met de methode Talent van Malmberg? Dan zijn de kaarten gratis te gebruiken. In de online leeromgeving vind je alle materialen. Het docentmateriaal bevat een map met alle PDF-bestanden (verschillende themakaarten, een handleiding en de lesscenario's).

Leesrijk uitproberen

Om kennis te maken met Leesrijk kun je op Onderwijs van Morgen een gratis set leeskaarten downloaden. Deze set gaat over het avontuur van Josephine en Agam, twee apen uit Diergaarde Blijdorp die konden ontsnappen in de Tweede Wereldoorlog. Ga naar Onderwijs van Morgen: <https://www.onderwijsvanmorgen.nl/jongeren-meer-laten-lezen-met-leesrijk/> of naar: malmberg.nl/leesrijk

Er is veel te doen rondom basisvaardigheden in het onderwijs. Onderwerpen die steeds weer terugkomen zijn dalende niveaus in lezen, schrijven en rekenen door een overvol curriculum, lerarentekorten en grote klassen, evenals het gebrek aan individuele ondersteuning en sociaal-economische ongelijkheden. Malmberg ondersteunt scholen en draagt bij aan oplossingen op verschillende manieren: niet alleen met lesmateriaal en een Nationaal Congres Basisvaardigheden, maar ook met aanvullende educatieve initiatieven. Een van deze initiatieven zijn de leeskaarten onder de naam 'Leesrijk', ontworpen om leesvaardigheid en -plezier te bevorderen. Uit onderzoek blijkt dat ook leerlingen lezen belangrijk vinden. In dit artikel wordt uitgelicht hoe deze leeskaarten effectief ingezet kunnen worden om leerlingen te motiveren meer te lezen en hun taalontwikkeling te versterken.

Op zoek naar een nieuwe uitdaging?

Ga naar meesterbaan.nl voor:

- ✓ Groot aanbod onderwijsvacatures
- ✓ Scholen zoeken en volgen
- ✓ Opleidingen en nieuws

 Scan mij

MeesterBaan

BEELD & GELUID: LEREN MET EN OVER MEDIA

Wil je aan de slag met mediawijsheid? Wil je meer media in je lessen gebruiken?
Beeld & Geluid Onderwijs heeft voor alle leerlingen, studenten en docenten een actueel en interactief aanbod. In het #Mediamuseum, in het klaslokaal, en online.

Leren over media

#Mediamuseum
een excursie voor ieder onderwijsniveau
Duik samen in de wereld van media en stap mediawijzer weer naar buiten. In het #Mediamuseum in Hilversum ontdekken jouw leerlingen op speelse wijze de invloed van media op hen en andersom. Gewapend met een tablet in de hand neemt de virtuele avatar Glitch de groepen mee langs een route op maat vol interactie. Leerlingen leren hun eigen

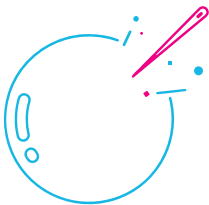
nieuws maken, ontdekken verleidingstechnieken, regisseren een filmscène, of verdwalen op de interactieve gamevloer.

#Mediaworkshops
Zijn jouw leerlingen al kritische mediagebruikers? Stap in de wereld van (nep)nieuws en desinformatie, influencers, journalistiek en pers, memes en datakruimels. In de mediaworkshops leren jullie alles over media- en nieuwswijsheid. Welke workshop past bij jou en je klas? Een greep uit het aanbod:

Fake News

Leerlingen leren over de technieken en mechanismen achter desinformatie en online manipulatie.

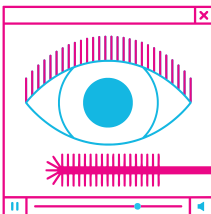
Baas in eigen Bubbel

Welke datakruimels laat je achter? En hoe werken algoritmes eigenlijk? Aan de hand van games komen jouw leerlingen erachter.

Niemand die het ziet

Kruip in de huid van een echte onderzoeksjournalist om een mysterie te ontrafelen! Geïnspireerd op de gelijknamige hitserie.

#InfluenceMe

Hoe beïnvloeden influencers onze kijk op de wereld? En welke verleidingstechnieken passen zij toe?

Leren met media

kant-en-klaar, op maat voor elk vak
Voor docenten maken we Digitaal Lesmateriaal: een selectie mediafragmenten per vak. Schrijf je gratis in en we trakteren je een paar keer per jaar op inspirerend, historisch en actueel lesmateriaal dat aansluit op je lessen. Kant-en-klare lessen vind je op ons eigen Lessonup-kanaal met lesmateriaal voor Mediawijsheid tot en met Wiskunde.

Leren met media: zelf zoeken en vinden
Op beeldengeluidopschool.nl vind je meer dan 180.000 programmatitels met historisch en actueel audio- en videomateriaal. Hier kunnen docenten, studenten en leerlingen gratis gebruik van maken! Ga zelf op zoek naar hét fragment voor jouw les en zet je leerlingen of studenten met de bronnenbank aan de slag, bijvoorbeeld voor profielwerkstukken en scripties.

Gratis media in je mailbox?

Scan de QR-code of ga naar beeldengeluid.nl/onderwijs

Het volledige aanbod bekijken?

Scan de QR-code of ga naar beeldengeluid.nl/onderwijs

HET GROTE WERKEN AAN DEMOCRATIE BOEK

De anatomie van democratie

OTTO DE LOOR

Een boek dat onze parlementaire democratie uit de doeken doet; daar is onveranderlijk behoefte aan.

Begin met deze voortreffelijke anatomie!

- Maarten van Rossem

Het handboek *De anatomie van democratie* (inclusief onderwijsbijlage) is geschreven voor docenten (in opleiding), lerarenopleiders, schoolleiders, burgerschapscoördinatoren én leerlingen, en levert:

- ▶ de inhouden en aanpakken om democratische burgerschapsvorming zowel binnen de vakken (maatschappijleer/-kunde, geschiedenis, enz.) als daarbuiten in te vullen,
- ▶ de verbinding tussen de 8 basiswaarden die de overheid geeft, de drie onderwijsdoelen (kwalificatie, socialiseren, subjectwording), de kerndoelen en de 4 thema's van democratie: onze democratische rechtsstaat, onze verhouding daartoe als burgers, over democratisch samenleven en hoe we persoonlijk betekenis geven aan democratie.

De wettelijke burgerschapsopdracht bepaalt dat onderwijs actief burgerschap en sociale cohesie bevordert. Burgerschap is een basisvaardigheid, en leraren doen ertoe bij de invulling ervan.

Via dit boek krijg je ook toegang tot de digitale bijlage voor het onderwijs:
'Een integrale aanpak burgerschapsvorming'

Het boek bevat 47 korte hoofdstukken, negen teksten over 'ondermijning democratie' en heel veel praktijkvoorbeelden, en is bedoeld om:

- ▶ over democratie na te denken en met elkaar in gesprek te gaan;
- ▶ kennis op te doen en te delen, en (persoonlijk) betekenis te geven aan democratie;
- ▶ waarden zoals vrijheid, gelijkheid en broederschap meer te gaan waarderen;

Vraag een docentexemplaar aan: swpbook.com/democratie of scan de QR-code om direct een exemplaar aan te vragen

Wat denk jij?

Heeft het ophangen van visuele educatieve hulpmiddelen in de klas, zoals spellingregels, een positief effect op de leerprestaties van leerlingen?

Visuele educatieve hulpmiddelen en geheugensteuntjes, zoals spellingregels, kunnen alleen effectief zijn als de informatie in lijn is met de instructie door de leerkracht. En er moet tijdens de les specifiek aandacht aan worden besteed. Als de spellingregels ook tijdens de rekenles zichtbaar zijn, dan vormen ze een potentiële bron voor afleiding. In klassen met veel decoraties en versieringen zijn leerlingen vaker afgeleid en behalen ze lagere toetsresultaten dan leerlingen in klassen met minder visuele hulpmiddelen.

Lees verder op Kennisrotonde.nl!

Wil je ook een vraag stellen?
Kennisrotonde.nl/stel-je-vraag

KENNISROTONDE
van het NRO

klas- & leeromgeving

leerprestaties

didactiek

De Kennisrotonde is een uniek loket voor de beantwoording van jeugd- en onderwijsvragen met kennis uit onderzoek, en is een dienst van het NRO.

samen onderwijs versterken

NRO |

Wat zegt jouw schoolrapportage?

In het najaar komt de reguliere rapportage van het NCO weer uit. Deze download je veilig via nationalecohortonderzoek.cbs.nl

Heb je een vraag over jouw rapportage? Bezoek dan het NCO-informatiepunt voor:

Uitleg: over alle figuren, begrippen en veelgestelde vragen

Inspiratie: praktijkverhalen van onderwijsprofessionals zoals jij

Ondersteuning: direct contact met ons team voor je eigen vraag

Bezoek het NCO-informatiepunt

samen onderwijs versterken

NRO |

Goed onderwijs heeft goed onderwijsmateriaal nodig.

En dat bestaat, gelukkig.

Onze leermiddelen zijn duurzaam.

Leerboeken gaan 5 jaar mee. Geen LiFo-model. CO₂-neutrale productie in Nederland op FSC-papier.

Wij bieden topkwaliteit.

Inhoud, didactiek en vormgeving zijn afgestemd op specifieke onderwijsniveaus.

Onze methoden leggen de focus op de kern van het vak.

Daardoor is er ruimte voor differentiatie én passen ze in elk lesprogramma.

Ook houden wij van persoonlijk contact en korte lijnen.

Boomvoortgezet onderwijs

STAAL & ROELAND

Ons assortiment is breed. Zie boomvoortgezetonderwijs.nl.

KERN Nederlands ■ KERN Wiskunde ■ KERN Engels ■ POLARIS Natuur- & scheikunde ■ FORUM Geschiedenis
SPQR Latijnse taal & cultuur ■ ARGO Griekse taal & cultuur
Contrast CKV ■ Bespiegeling — Kunst algemeen ■ EXPO — Beeldende vakken
Zo Leer je! — Mentorlessen

Schooluitval bij autisme voorkomen door goede psycho-educatie

Hoe leer je kinderen en jongeren beter om te gaan met hun autisme? Hoe help je hen beter om te kunnen gaan met stress, en leer je ze vaardigheden om hun eigen weg te vinden? Suzanne Rouwhorst vertelt over het belang van goede psycho-educatie.

Zij ontwikkelde de Jouw Autisme Methodiek, een compleet programma om psycho-educatie mee te kunnen geven aan jongeren met autisme.

"We moeten kinderen met autisme leren hoe hun brein werkt en wat te doen om zich goed te voelen, om zo uitval te voorkomen." Suzanne komt uit het onderwijs: "In het speciaal onderwijs werkte ik met kinderen die autisme hadden. Toen ben ik me gaan verdiepen hoe ik hen beter kon helpen, en heb een master tot autismspecialist gevolgd." Inmiddels schreef ze meerdere boeken over dit onderwerp en ontwikkelde ze deze methodiek.

Wat is autisme?

We moeten af van de term 'autisme-spectrumstoornis' vindt Suzanne. "Om het een stoornis te noemen, is achterhaald. Een autistisch brein werkt niet fout, maar anders. Zo zien mensen met autisme vaak veel meer details, wat kan leiden tot

overprikkeling. Maar het zorgt óók voor meer creativiteit en een scherpe blik."

Maatwerk nodig

"Er is geen standaardprotocol voor autisme. Ieder kind is anders en heeft dus ook andere behoeften." Eén ding is wel universeel: ieder kind moet weten hoe zijn of haar eigen brein in elkaar zit. "De helft van de kinderen die uitvalt op school heeft autisme! Het is mijn overtuiging dat we een groot deel hiervan kunnen voorkomen door goede psycho-educatie te geven, aan het kind of jongere zelf, maar óók aan zijn omgeving!"

Aanpassen en maskeren

De voornaamste reden voor die uitval is dat mensen met autisme informatie op een andere manier verwerken en daardoor sneller overprikkeld raken. "Vroeger heerste het idee dat 'ze' zich maar moesten aanpassen, en zich gewoon netjes gedragen. Daardoor ontstond veel (ongeziene) stress. Tegen-

woordig richten we ons gelukkig meer op de wisselwerking tussen het individu en zijn omgeving en vragen we ons af: wat heb jij nodig om jezelf te kunnen zijn, je goed te voelen. En wat heb je hier zelf in te doen, en welke hulp kun je daarin vragen?"

Schooluitval voorkomen

Psycho-educatie kan helpen om uitval te voorkomen. Helaas staat er nog veel verouderd materiaal in de kasten, waardoor de psycho-educatie vaak wordt overgeslagen. Met de Jouw Autisme Methodiek kunnen onderwijsprofessionals gelijk aan de slag om kinderen en jongeren met autisme sterk te maken hun eigen weg te vinden. Als zij minder stress hebben, kunnen ze ook beter leren!

Alle kinderen hun eigen weg

"Als ambassadeur van de Neurodiversity Foundation zet ik me in om deze methodiek beschikbaar te maken voor alle neurodiverse kinderen. Want ook kinderen met bijvoorbeeld ADHD hebben er baat bij om zichzelf goed te leren kennen en te leren hoe ze keuzes kunnen maken die voor hen helpend zijn".

Een volledig pakket

Suzanne vindt het belangrijk om te benoemen dat de Jouw Autisme Methodiek geen standaard lespakket is. Omdat ieder kind anders leert, kun je als trainer kiezen uit een veelheid aan fysieke én digitale materialen. In de tweedaagse training die trainers volgen leren zij hoe zij al die materialen goed kunnen inzetten.

Werk jij met jongeren met autisme en ben je benieuwd naar de methode van Suzanne?

Meld je dan aan voor de training op 6 november of 26 maart

 Jouwautisme.nl

(Advertorial)

Aandacht van leerlingen vasthouden? De gouden tip:

Merel (docent Duits) en Aram (leerkracht groep 6) volgden de training 'Ja, Boeien!', waarin ze op basis van inzichten en technieken van acteurs leerden hoe zij hun lichaamstaal en stemgebruik voor de klas bewust konden inzetten. Het doel ervan is om de aandacht van leerlingen langer vast te houden. Zij vertellen wat de training hen opleverde.

Waarom koos je voor de training?

Merel: Met sommige klassen ervaar ik de lessen als één grote strijd, maar niet met alle klassen. Die 'moeilijke' klassen triggeren blijkbaar iets in In de training werd me duidelijk wat. Toen kon ik er wat aan doen.

Aram: Op mijn school werd een studiedag gewijd aan 'de aandacht vasthouden' met de Ja Boeien-methode. Wie geïnteresseerd was mocht zich opgeven voor de vervolgtraining. Dat heb ik gedaan, omdat de invalhoek vanuit het theater nieuw voor me was.

Wat was voor jou de GOUDEN TIP uit de training?

Merel: De interactie met een klas start bij mij. Leerlingen reageren bij binnenkomst op mij en ik op hen. De sleutel voor verandering in de interactie ligt bij mij. Nu weet ik ook hoe ik dat voor elkaar krijg.

Aram: Na een paar jaar lesgeven krijgt elke leraar toch een standaard manier van doen. Dat heb ik nu doorbroken, waardoor ikzelf én mijn leerlingen veel vaker 'wakker' zijn. De gouden tip zat in de feedback die ik kreeg na een lesbezoek. Ik kon nog veel meer variëren in tempo, intonatie en bewuster zijn van mijn ware boodschap.

Maïke Pollaert, trainer en auteur van het boek Ja, Boeien!

Is de training geschikt voor iedereen?

Aram: Ja! Ik ben ervan overtuigd dat ook zeer ervaren leerkrachten er nog weer beter van kunnen worden.

Merel: Je moet wel bereid zijn om niet alleen over je werk te praten, maar ook om te doen en met technieken te oefenen.

Hoe is het lesgeven voor jou veranderd door de training

Merel: Ik snap beter waarom leerlingen op mij reageren, zoals ze doen. Ik kan de dynamiek meer beïnvloeden. Daardoor voel ik me meer 'in control' en dat maakt elke les leuker voor mij én dus ook voor leerlingen. Voorheen was ik nog wel eens geïntimideerd door groepjes leerlingen. Super vervelend, want ik voelde spanning voorafgaand aan de lessen met hen. Nu voel ik me sterker en dus meer ontspannen.

Aram: Het ging al heel goed voor de training. Maar nu zet ik lichaamstaal en stemgebruik veel bewuster in. Ik communiceer vaker zonder zonder woorden. Dat blijkt minstens even duidelijk te zijn. Ik maak meer gebruik van de ruimte en gebruik vaker technieken uit Storytelling om met de aandacht te spelen. Ik hoef mezelf minder te onderbreken om orde te houden.

TRAININGEN AGENDA 2025

De hele klas geboeid

10 mrt VO- variant

14 mrt PO- variant

Storytelling

21 mei VO- variant

22 mei PO- variant

Overzicht

8 apr VO- variant

10 apr PO- variant

Flair, Lef en Zelfvertrouwen

10 jun VO- variant

11 jun PO- variant

Meer info & inschrijven: www.jaboeien.nl

De training Ja, Boeien! wordt gegeven door Maïke Pollaert van PEPP-R. In januari bestaat PEPP-R 10 jaar. Dat vieren wij op de NOT. Hou de acties in de gaten via www.jaboeien.nl en via social media.

Nieuw Nederlands Junior

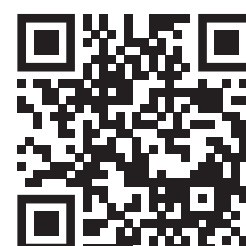
Waar taal beleving wordt

WOW!!

SPANNEND!

Het leren van taal, spelling en lezen moet beter, leuker, creatiever, motiverender en effectiever. Alle taaldomeinen in samenhang met elkaar. Laat leerlingen schrijven, lezen, vloggen en rappen. Help ze begrijpen, ontdekken en ervaren en zie hoe ze groeien en écht geboeid zijn. Actief en creatief taal- en leesonderwijs, met Nieuw Nederlands Junior.

‘Het Joods Cultureel Kwartier maakt lastige thema’s bespreekbaar’

Hoe leren we kinderen elkaars waarden en normen te respecteren? In een gepolariseerde samenleving is een open gesprek belangrijker dan ooit. Het Joods Cultureel Kwartier ondersteunt scholen lastige thema’s bespreekbaar te maken.

Hoe zorg je dat antisemitisme buiten jouw schoolmuren blijft? Hoe bespreek je de Holocaust? ‘Kennissen van de geschiedenis alleen is niet genoeg’, zegt Tim de Goede van het Joods Cultureel Kwartier. ‘Voor begrip voor de ander, verdraagzaamheid en gelijkwaardigheid is een gesprek essentieel.’ Maar hoe organiseer je zo’n gesprek met jonge kinderen? Veel scholen worstelen hiermee. De situatie in Gaza maakt het onderwerp actueel, maar ook gevoelig. ‘Voor veel leraren is het lastig het onderwerp in de klas bespreekbaar te maken. Dat is begrijpelijk.’ zegt hij. ‘Maar juist in deze tijd is het belangrijk om wederzijds begrip te stimuleren.’ Om scholen te ondersteunen, ontwikkelt het Joods Cultureel Kwartier verschillende lesprogramma’s voor kinderen. ‘We helpen scholen zo bij het invullen van burgerschapsvorming’, zegt Tim. ‘Ze hoeven het niet alleen te doen.’

Het Joods Cultureel Kwartier biedt programma’s voor jonge en oudere kinderen. In een speciaal kindermuseum, het Joods Museum junior, gaan kinderen op onderzoek uit. Tijdens het programma *Wat is Joods?* leren ze hoe en waarom Joden zich zo’n 450 jaar geleden juist in Amsterdam vestigden. Ook ontdekken ze welke gerechten en woorden een Joodse oorsprong hebben. In de Joodse keuken eten ze een zelfgebakken matze, in de studeerkamer schrijven ze hun eigen naam in het Hebreeuws. En weten de kinderen dat de namen Abraham en Ibrahim dezelfde oorsprong hebben? ‘Spelenderwijs leren kinderen over wat het betekent om Joods te zijn. Ze gaan op een laagdrempelige manier ook met elkaar in gesprek over hun eigen religie, cultuur en gebruiken.’

Ook buiten dit museum is er genoeg te doen. Tijdens de *Gebedshuizentour* nemen leerlingen uit groep 6 t/m 8 een kijkje bij verschillende geloven. Ze gaan op bezoek bij een moskee, onderzoeken de symbolen uit de kerk en zien hoe een synagoge er van binnen uitziet. ‘Op die manier leren kinderen meer over elkaar en elkaars religieuze achtergrond’, zegt Tim. Voor de leerlingen uit de bovenbouw van de basisschool, zijn er twee programma’s die zich richten op de oorlogslocaties. Zo maken kinderen kennis met de geschiedenis van authentieke plekken als de Hollandsche Schouwburg en de voormalige Hervormde Kweekschool, waarin nu het Nationaal Holocaustmuseum gevestigd is.

‘Ze staan stil bij de geschiedenis van de Jodenvervolg en ontdekken wie de vervolgd waren. Het onderwijsprogramma laat hen nadenken over de reddingsacties die hier plaatsvonden en wat herdenken inhoudt. Zonder het zwaar te maken stippen we thema’s aan die horen bij goed burgerschapsonderwijs.’

Het Joods Cultureel Kwartier werkt met goed geschoolde museumdocenten. ‘Zij kennen de gevoeligheden. ‘Zij maken op een lichte manier belangrijke onderwerpen bespreekbaar.’ Zoek je ondersteuning om zelf het gesprek in de klas aan te gaan? Dan kun je LessonUp gebruiken. ‘Het is een laagdrempelige manier om lastige thema’s te bespreken. Wie ben jij, waar kom je vandaan en wat vind je belangrijk in je leven? Laat moeilijke thema’s niet onbesproken. We willen allemaal dat onze kinderen opgroeien tot begripvolle, verdraagzame burgers.’

Tim de Goede houdt zich bezig met de onderwijsprogramma’s van het Joods Cultureel Kwartier

Joods Cultureel Kwartier

Wil jij belangrijke thema’s bespreekbaar maken in de klas? Bekijk de verschillende onderwijsprogramma’s voor alle groepen op <https://jck.nl/voor-scholen>

Verhoogt het gebruik van algoritmen kansenongelijkheid en discriminatie?

Digitale toepassingen spelen een belangrijke rol in het onderwijs. Dergelijke toepassingen maken vaak gebruik van algoritmen. KBA Nijmegen en ResearchNed hebben onderzoek gedaan naar de risico’s van de inzet van algoritmen in het onderwijs. Het onderzoek was vooral gericht op risico’s op discriminatie en uitsluiting en op mogelijkheden om dat te voorkomen.

Wat is een algoritme?

Een algoritme is een procedure die gebruikt wordt om in een geautomatiseerd proces een probleem op te lossen of een berekening uit te voeren. Het is een lijst met stapsgewijs uit te voeren instructies.

Algoritmen verzamelen data op basis waarvan geautomatiseerd beslissingen kunnen worden genomen of voorspellingen kunnen worden gedaan. Met behulp van vooraf ingevoerde data kunnen algoritmen worden ‘getraind’.

Het onderzoek had betrekking op het primair en voortgezet onderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs en het hoger onderwijs. In het primair en voortgezet onderwijs worden vooral adaptieve leersystemen gebruikt, evenals automatische nakijkprogramma’s, dashboards, simulaties, leerlingvolgsystemen en adaptieve toetsen.

In het middelbaar beroepsonderwijs en het hoger onderwijs wordt onder meer gebruik gemaakt van ‘learning analytics’ en er wordt gewerkt aan modellen die in een vroeg stadium van de studie mogelijke studie-uitval en de behoefte aan extra ondersteuning kunnen voorspellen.

In de gesprekken met experts en in de literatuur worden verschillende risico’s genoemd van het gebruik van algoritmen. Dat zijn vooral risico’s op het

gebied van discriminatie en kansenongelijkheid. Die kunnen het gevolg zijn van bias, ontstaan door de data en selectie van die data waar het algoritme mee getraind is. Als een algoritme geen of weinig rekening houdt met de achtergrond of kenmerken van specifieke groepen, zoals leerlingen uit een culturele minderheidsgroep of leerlingen met dyslexie, kan dat voor hen nadelig uitpakken. Daarom is het van groot belang dat de leraar toezicht houdt. Experts hebben ook aangegeven dat het moeilijk is om vast te stellen of algoritmen inderdaad groepen benadelen, want de werking van algoritmen is niet transparant genoeg. Deskundigen wijten dat aan commerciële belangen. Naast een gebrek aan transparantie en mogelijke bias, is er het risico van privacy-schending. Digitale toepassingen kunnen veel informatie verzamelen en het is vaak onduidelijk hoe en waar deze wordt opgeslagen.

Zijn er ook voordelen?

Mits de algoritmen vrij van bias zijn, kunnen ze van groot nut zijn in het onderwijs. Ze kunnen de taken van de leraar verlichten, zoals de administratie en het nakijken van toetsen. Ook kan een goed werkend algoritme ervoor zorgen dat leerlingen meer uit hun werk halen en eerlijkere kansen krijgen.

Hoe het beter kan

Er is recent de Europese AI Act aangenomen om de risico’s van AI en daarmee algoritmen in te dammen, maar die is nog te algemeen volgens diverse experts.

Daar is dus nog veel winst te behalen! Het is van groot belang dat er meer transparantie komt over wat algoritmen doen en dat deze uitgebreid getest worden. Ook het informeren van scholieren, studenten en ouders als er wordt gewerkt met algoritmen is belangrijk, net als welke data worden opgeslagen. Voldoende training van onderwijsgeveinden die de toepassingen gebruiken werd ook genoemd als noodzakelijke voorwaarde.

Door Ed Smeets, Daniëlle van Helvoirt en Roos Geurts.

Meer weten over ons onderzoek? Scan de QR-code!

NATIONALE ONDERWIJSWEEK 2024

In de Nationale Onderwijsweek geven we een podium aan de kracht en pracht van het onderwijs. Dit jaar staat de week in het teken van vooruitkijken: in een steeds veranderende wereld, waarin technologische ontwikkelingen en innovaties elkaar in hoog tempo opvolgen is het belangrijk dat we een sterke basis leggen voor de toekomst van ons onderwijs. Dat kunnen we alleen in gezamenlijkheid, gebruik makend van elkaars denkkraft, inspiratie en energie. Het thema van de week is daarom ‘Samen aan de basis van morgen’.

‘Samen aan de basis voor morgen’ onderstreept het belang van:

Basisvaardigheden

De fundamenten waarop leerlingen bouwen om zich optimaal te ontwikkelen en succesvol te zijn in hun verdere schoolcarrière en daarbuiten. Denk aan het leren van taal en rekenen, en het opdoen van vaardigheden.

Vorbereiding op nieuwe technologieën

Een solide basis zorgt ervoor dat leerlingen klaar zijn om te navigeren in een digitale wereld. Innovatie begint bij een goed begrip van de basisprincipes.

Een sterk fundament

Een goede basis in het onderwijs is cruciaal voor persoonlijke en professionele groei. Het stelt leerlingen in staat om kritisch te denken, creatief te zijn, en zich aan te passen aan veranderingen.

Meer weten?

Volg ons op LinkedIn, Instagram of Facebook

<https://www.linkedin.com/company/nationale-onderwijsweek/>
<https://www.instagram.com/nationaleonderwijsweek/>
<https://www.facebook.com/NationaleOnderwijsweek/>

Scan de QR-code en
bezoek onze website

De Nationale Onderwijskrant is trots op de samenwerking met haar partners, vrienden, ambassadeurs en supporters in het onderwijs en de media:

Doe je met ons mee?

Colofon

Redactieadres:
Steenovenweg 50, 5708 HN Helmond,
Sylvia@nationaleonderwijsweek.nl,
www.nationaleonderwijsweek.nl
Aan dit nummer werkten mee:
Jessica Vlastuin, Sylvia Krebber,
Bart van den Heuvel, Sander Vinke,

Annemoon van den Broek, Job Christians,
Martine Creemers, Marie-Louise Lauwen,
Elly van der Zel, Judith Meiling,
Niek van Lent, Esther Faasen, Erik Thijssen
Pleunie van Erp, Samet Tasci, Nieno Schuur
Wessel Raaijmakers, Jeroen Onstenk,
Philipp Rijs, Floortje Dekker, Karin Broeren.

Vormgeving: FIZZ|Digital Agency – fizz.nl
Druk: Mediahuis Noord, Leeuwarden
Fotografie: Shutterstock, tenzij anders
vermeld.
Advertentie-acquisitie: OnderwijsMedia,
www.onderwijsmedia.nl. Telefoon: 030-210
23 86. E-mail: sales@onderwijsmedia.nl.

De Nationale Onderwijskrant is een uitgave
van Stichting Nationale Onderwijsweek.
Overname uit deze uitgave op welke
wijze dan ook is uitsluitend toegestaan
met bronvermelding en na schriftelijke
toestemming van de uitgever.

Praktische webshop op maat

AMAC ONDERWIJS

Amac Onderwijs heeft alles in huis om een goed fundament te creëren voor zorgeloos Apple-gebruik in het onderwijs. Zij bieden scholen handige oplossingen voor een ICT-basis die toekomstgericht én efficiënt is: voor aanschaf, beheer en professionalisering. Dit zorgt voor gemakkelijke toegang tot technologie, waardoor jouw onderwijsinstelling klaar is voor morgen.

DOOR JEROEN ONSTENK

Praktische ICT-oplossingen voor scholen
De webshop op maat van Amac Onderwijs is dé oplossing voor onderwijsorganisaties om ouders en leerlingen de juiste Apple-producten voor school aan te laten schaffen. Het is een webshop voor jouw school die de je samen met Amac samenstelt en vormgeeft.

De webshop wordt speciaal voor jouw onderwijsinstelling gemaakt, inclusief schoollogo en eigen tekstuele invulling. Ook bepaal je als school de beschikbare mogelijkheden. Wordt het bijvoorbeeld één type MacBook of verschillende soorten iPad waar de eindgebruikers uit kunnen kiezen? Tevens kunnen bijbehorende accessoires en achterliggende diensten in de webshop worden opgenomen.

De iPads of MacBooks die door de ouders besteld worden in de webshop worden direct gekoppeld aan Apple School Manager. Hierdoor kun je als school de Apple-producten automatisch aanmelden bij jullie MDM-oplossing, zodat deze meteen gereed zijn om

gebruikt te worden op school. Apple-producten die niet via Amac Onderwijs gekocht zijn zullen handmatig in Apple School Manager gekoppeld moeten worden.

"Amac Onderwijs is jouw IT-collega!"

Lees meer:
<https://pro.amac.nl/webshopvoorscholen>

Lease Apple-producten voor jouw school
Kies je voor lease, dan kies je voor flexibiliteit. Lease bij Amac Onderwijs de Apple-producten die passen bij jullie onderwijsdoelstellingen. Gebruik MacBook voor hybride onderwijs, creëer de beste werkplek in de mediatheek met iMac of kies voor de oneindige veelzijdigheid van iPad. Amac Onderwijs biedt diverse opties aan op het gebied van lease en bijbehorende mogelijkheden en accessoires.

Bij het implementeren van nieuwe hardware komt vaak meer kijken dan in eerste instantie wordt gedacht. De lease-oplossingen van Amac Onderwijs zijn daarom niet alleen te gebruiken voor Apple-apparatuur, maar ook om aanvullende softwareoplossingen, accessoires, uitrolservice en zelfs niet-Apple producten mee te financieren. Amac Onderwijs helpt je graag verder door samen te kijken naar een totaaloplossing die aansluit bij jouw onderwijsorganisatie.

Lees meer:
<https://pro.amac.nl/onderwijslease>

Eenvoudige beheer en beveiliging van Apple-producten op je school
Dankzij de onderwijs- en Apple-ervaring weet Amac Onderwijs als geen ander wat jouw school nodig heeft en wat het beste werkt. De supportprofessionals van Amac Onderwijs ondersteunen je op locatie of op afstand in het optimaliseren van jullie Apple-schoolomgeving. Is dat nog niet afdoende, dan kan ook het complete beheer voor je overgenomen worden. Amac Onderwijs is dan jouw IT-collega!

Lees meer:
<https://pro.amac.nl/ict>

Leer van onze ervaren onderwijsspecialisten
Amac Onderwijs biedt educatieve professionals trainingen, workshops en middelen om effectief Apple-technologieën te integreren in het onderwijs. Het programma richt zich op het verbeteren van digitale vaardigheden van docenten, het optimaliseren van leerervaringen en het stimuleren van innovatie in het klaslokaal door middel van gepersonaliseerde ondersteuning en professionele ontwikkeling.

Lees meer:
<https://pro.amac.nl/onderwijsbegeleiding>

13 maart 2025
De Woonindustrie
Nieuwegein

NATIONAAL LEERMIDDELEN CONGRES

EDITIE 2025

Over
effectief
leren en
lesgeven

Wat draagt een leermiddel bij aan het onderwijsleerproces? Hoe zorg je ervoor dat je met bewezen effectieve leermiddelen werkt? Hoe stel je een goed leermiddelenbeleid op? Samen met docenten, schoolleiders en toonaangevende experts verdiepen we ons in deze en andere vragen tijdens het eerste Nationaal Leermiddelencongres 2025. Voor iedereen in en om het voortgezet en beroepsonderwijs.

www.leermiddelencongres.nl

Info en tickets

ThiemeMeulenhoff